

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації
Рада молодих учених при Міністерстві освіти і науки України
Український державний центр міжнародної освіти
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
МБФ «Міжнародний фонд досліджень освітньої політики»
Факультет Artes Liberales Варшавського університету
Громадська організація «Інноваційний університет»

Збірник матеріалів
Міжнародного науково-практичного семінару

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ:
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КОНТЕКСТ І ВІТЧИЗНЯНІ ПРАКТИКИ

28–29 жовтня 2021 року

Харків 2021

«Інтернаціоналізація вищої освіти в Україні: європейський контекст і вітчизняні практики»: [Текст]: Зб. матер. міжнар. наук.-практ. семінару (Харків, 28-29 жовтня 2021 р.) / Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Харків, 2021. – 140 с.

У збірнику представлені статті, присвячені аналізу кращих європейських та вітчизняних практик здійснення інтернаціоналізації вищої освіти в Україні. Авторами запропоновані матеріали за такими напрямками: визначення шляхів і напрямів інтернаціоналізації Української освіти і науки; дослідження ролі міжнародної діяльності та співробітництва у майбутньому України; аналіз досвіду реалізації програм міжнародної освіти в українських університетах; ознайомлення із специфікою роботи міжкультурних та освітніх центрів.

Для науковців, науково-педагогічних працівників, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів та широкого кола читачів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ: професор, ректор ХНПУ імені Г. С. Сковороди **Ю. Бойчук**; професор, Президент Міжнародного фонду досліджень освітньої політики **Т. Фініков**; доцентка, директорка державного підприємства «Український державний центр міжнародної освіти» **О. Шаповалова**; професор, декан факультету ArtesLiberales Варшавського університету **Р. Сухарський**; професор, професор факультету міжнародних відносин та політичних наук Ягеллонського університету **Б. Шляхта**; професорка, голова Ради молодих учених при Міністерстві освіти і науки України **О. Ващук**; професорка, проректорка з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності ХНПУ імені Г. С. Сковороди **С. Бережна**; професор, директор інституту інформатизації освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди **А. Прокопенко**; професорка, завідувачка центру міжнародної, інноваційної і проєктної діяльності ХНПУ імені Г. С. Сковороди **А. Крапівник**; професорка, завідувачка кафедри математики ХНПУ імені Г. С. Сковороди **О. Жерновникова**; професорка, завідувачка кафедри прикладної лінгвістики Волинського національного університету імені Лесі Українки **І. Біскуб**; професорка, декан геолого-географічного факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова **В. Яворська**; доцентка, директорка навчально-наукового інституту розвитку академічного потенціалу Донецького національного університету імені Василя Стуса **А. Осмоловська**.

Рекомендовано до друку Вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (протокол №11 від 22 листопада 2021 року).

© Колектив авторів, 2021

N. V. Iukhno

PECULIARITIES OF FORMATION OF FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE OF MEDICAL STUDENTS IN THE CONDITIONS OF BLENDED LEARNING	105
---	-----

B. B. Різник, А. В. Опольська, Л. В. Басюк

ВНУТРІШНЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОЦІНКА ЯКОСТІ ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ В КОНТЕКСТІ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	111
--	-----

СЕКЦІЯ 4. МІЖКУЛЬТУРНІ ТА ОСВІТНІ ЦЕНТРИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОБУДОВИ СТАЛОГО ПАРТНЕРСТВА	116
--	------------

О. М. Білик, А. О. Борисова

ЦЕНТР МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ЯК ЗАСІБ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	116
---	-----

Т. В. Паньок, Т. В. Канделакі, Д. О. Бреславець, Л. О. Глушич

ДОСВІД АМЕРИКАНСЬКОЇ МОДЕЛІ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ МЕТОДАМИ ІЗО-ТЕРАПІЇ.....	122
--	-----

І. А. Бикова, О. А. Коваленко

РОЛЬ МІЖКУЛЬТУРНИХ ЦЕНТРІВ У ПІДВИЩЕННІ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	127
---	-----

Т. В. Паньок, Дай Чжен, Цзю Дутін

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ У КНР: НАЦІОНАЛЬНІ ТРАДИЦІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ	132
--	-----

А. Г. Бовтрук, І. А. Сліпухіна, С. М. Меньяйлов, Н. В. Куриленко

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ НАВЧАННЯ ФІЗИКИ У КОНТЕКСТІ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	139
---	-----

5. Naumburg M., An introduction to art therapy: studies of the «Free» art expression of behavior problem children and adolescents as a means of diagnosis and therapy. New York and London: Teachers College, Columbia University, 1973, 225 p.

УДК 378.4.014.24(477.54)

I. А. Бикова

irina81049@ukr.net

О. А. Коваленко

04.08.1975@hnpri.edu.ua

*Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди,
м. Харків, Україна*

РОЛЬ МІЖКУЛЬТУРНИХ ЦЕНТРІВ У ПІДВИЩЕННІ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

В умовах сучасних глобалізаційних процесів Україна все більш активно налагоджує та розвиває партнерські відносини з багатьма країнами світу в економічній, політичній і науково-культурній сферах. Починаючи з 1991 року, як з метою збереження власної культури, так і задля пізнання культури та самобутності інших народів в Україні почався процес активного створення міських та університетських науково-культурних центрів. Важлива роль у створенні таких міжкультурних осередків у Східній Україні належить одному з флагманів освіти і науки Слобідської України – Харківському національному педагогічному університету імені Г.С.Сковороди. Слід також зауважити, що діяльність вузівських культурних центрів як Слобожанщини, так і України в цілому не знайшла досить обґрунтованого висвітлення в наукових

дослідженнях. Окремі аспекти цієї проблеми знайшли відображення в публікаціях О.П.Гонтар, І.А.Бикової, Ю.В.Малахової та ін.

Мета статі – проаналізувати роль міжкультурних центрів у підвищенні лінгвокультурознавчої компетенції здобувачів вищої освіти філологічних спеціальностей у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С.Сковороди.

Сьогодні в університеті функціонують сім культурних осередків: Український культурний центр, Регіональний центр польської мови, культури і науки і 5 східних культурних центрів: Регіональний центр японської культури і освіти, Іранський культурний центр, Ізраїльський культурний центр, Китайський культурний центр та Турецький культурний центр. Основними функціями центрів є: формування у здобувачів вищої освіти навичок міжкультурної комунікації, міжетнічної взаємодії, організації культурного дозвілля, протидія проявам націоналізму, расизму, дискримінації, створення сприятливих умов для формування дружніх відносин між студентами різних національностей; успішна адаптація та інтеграція іноземних студентів в мовне та соціально-культурне середовище університету, регіону і країні; поширення відповідних знань з лінгвокраїнознавства, сприяння у розвитку технологій іншомовної і лінгвістичної освіти, міжнародного співробітництва, активного застосування іноземних мов у позааудиторній творчій діяльності.

Завдання створених в університеті культурних центрів дуже різноманітні. По-перше, це співпраця з органами державної влади на регіональному і місцевому рівнях, представництвами міжнародних організацій та фондів, неурядовими та громадськими організаціями. Так, культурні центри Сковородинівського університету були створені завдяки активній співпраці: з Посольством Японії – Регіональний центр японської культури і освіти (2000 р.); з Посольством Ісламської Республіки Іран – Іранський культурний центр (2003 р.); з Консульством Ізраїлю та Ізраїльським культурним центром у Харкові – Ізраїльський культурний центр (2010 р.); з Консульством Польської Республіки

у Харкові – Регіональний центр польської мови, культури і науки (2017 р.), з Міжнародним союзом бізнесменів України і Туреччини – Турецький культурний центр (2010 р.); , Посольством Китайської Народної Республіки в Україні – Китайський культурний центр (2016 р.). Керівники Посольств та консульств країн, центри яких створені в університеті, особисто брали участь у їх урочистому відкритті. Так, наприклад, 5 грудня 2000 року на урочисте відкриття першого в Східній Україні Регіонального центру японської культури і освіти, створеного завдяки гранту Всесвітнього японського фонду, прибули радник Посольства Японії в Україні пан Хідіомі Накадзіма та аташе з питань культури Кауро Івасакі.

Велику допомогу в створенні Ізраїльського культурного центру здійснювали другі секретарі Посольства держави Ізраїль в Україні Фріда Галь (2008-2009рр.) та Алекс Кляйман (2010-2011рр). Алекс Кляйм був присутній під час урочистого відкриття Центру у травні 2010 р.

Відкриття Регіонального центру польської мови, культури і науки відбулося 30 листопада 2017 р. за участі Генерального Консула Республіки Польща в Харкові Януша Яблоньського, керівників польських культурних центрів Харкова.

Український культурний центр, відкритий у 2015 році на українському мовно-літературному факультеті імені Г. Квітки-Основ'яненка, дивує кожного відвідувача оберегами, рушниками, посудом із різних куточків України. Ці справжні скарби збиралися викладачами впродовж кількох десятиліть для збереження культурного спадку нашого народу.

Завдяки зв'язкам з Посольствами країн культурні центри отримали велику кількість літератури з різних галузей: економіки, політики, науки, освіти, а також художню та навчальну літературу, сучасну комп'ютерну техніку. Ці культурно-освітні осередки стають у нагоді при проведенні науково-практичних конференцій, наукових семінарів, круглих столів, форумів, дискусій, зустрічей з іноземними науковцями, державними та громадськими діячами тощо. Так,

наприклад, 12 вересня 2019 р. до Турецького культурного центру завітав доц. Гамбурзького і Бременського університетів (Німеччина) доктор Латіф Дурлани, який прочитав студентам і викладачам турецького відділення та нашим гостям з інших факультетів лекцію про розвиток турецької народної музики та її специфічні особливості в порівнянні з західною. Також музикант віртуозно виконав декілька творів на сазі. Пан Латіф підкреслив роль народної музики у вихованні дитини, бо, на його думку, музика є відтворенням духу народу.

16–18 вересня 2019 року Ясунорі Фуджісакі — викладач японської мови, спеціаліст-координатор Японської Фундації, співробітник японського культурного центру у м. Київ на базі нашого Регіонального центру японської культури і освіти провів семінар з методики викладання японської мови та відкрите інтерактивне заняття для студентів 3–4 курсів.

Студенти-іраністи нашого навчального закладу мають можливість відвідувати свято Новруз у Посольстві Ісламської Республіки Іран у Києві.

Досить міцні зв'язки існують з Консульством Держави Ізраїль в Харкові, яке виступає організатором зустрічей з ізраїльськими письменниками, акторами, бізнесменами, науковцями. У культурних центрах на постійній основі проходять лекції, семінари, практичні заняття, тренінги, майстер-класі, брифінги, тематичні форуми, флеш-моби, перегляди відеоматеріалів тощо. Наприклад, 30 вересня 2021 року, у День ушанування видатного поета й філософа Джалаледдіна Румі у Іранському культурному центрі під егідою Посольства Ісламської Республіки Іран для студентів і викладачів відбувся вебінар на тему «Науковий стиль у перській мові та літературі: теоретичні та практичні концепції написання статей».

Слід зазначити, що урізноманітнилися форми роботи зі студентами з відкриттям Регіонального центру польської мови, культури і науки . Під гаслом «Мова через літературне слово (Język przez słowo literackie)» проводяться поетичні вечори, конкурси читців, презентації книг польських

письменників, дні польського кіно. Студенти беруть участь у загальноукраїнському диктанті з польської мови «Japiszę, Typiszesz, Mypiszemy... popolsku».

Студенти, які відвідують центри мають змогу брати участь у всеукраїнських олімпіадах і конкурсах, які проводяться за участю Посольств, а також стажуватися у кращих університетах країн, мову якої вони вивчають, а студенти-китаїсти – навчатися у магістратурі завдяки міждержавним програмам.

Таким чином, культурні центри, які діють при ХНПУ імені Г.С. Сковороди, виступають своєрідними майданчиками для поширення знань про країни, мови яких вивчаються, а також сприяють підвищенню лінгвокультурознавчої компетенції здобувачів вищої освіти філологічних спеціальностей, забезпечуючи засади для їх ефективної інтеграції в культурний і освітній простір країн світу.

Список використаних джерел:

1. Бикова І.А. Сьогодення кафедри східних мов// Сучасні тенденції сходознавства. – Х:ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2012. С.3-6.

2. Гонтарь О.П.Центрі восточной культури и образования в ХНПУ шимени Г.С.Сковороді// Сучасні тенденції сходознавства. – Х:ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2013. С.83-87.

3. Малахова Ю.В. Сходознавство і східні мови у ХНПУ імені Г.С.Сковороди// Сучасні тенденції сходознавства. – Х: ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2014. С.19-22.

